

Akademický rok 2021/22

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Daniela Ponomarevová

Název práce: Info(VR)architektura

Slovní hodnocení:

V počítačové hře *Hypnospace Outlaw* (2019) se dostanete do role uživatele internetu z roku 1999, který máte kontrolovat kvůli nelegální činnosti (porušování práv duševního vlastnictví, distribuce virů, nelegální obchodní praxe nebo neetické a výhružné jednání). Celý tento alternativní internet je navíc používán lidmi ve spánku díky elektronickým čelenkám. Hra nabízí nejen vysoce originální gameplay, ale hlavně nestále nutí k přemýšlení. Samozřejmě ohledně vaší mocenské role cenzora a jejím smyslu (prvním úkolem je stáhnout z internetu dětské kresbičky, které porušují autorská práva jednoho komiksové postavy ze 60. let). Ale stejně tak mediální konstrukci reality, o tom jak se náš svět změnil od dob raného internetu (1999) právě ve vztahu k této informační síti a její podobě. Na další úrovni hráče neustále nutí k jakémusi kognitivnímu zdvojení, je to ještě hra, nebo prostě surfuji po internetu a hledám závadný obsah, úplně stejně jako na „skutečném internetu“ hledám ten zajímavý. Tato úvaha (zda hra není jen pokračováním naší každodenní informační praxe) se samozřejmě hned převrací – není pohyb po internetu a v rámci digitálních platforem „pouze“ hrou? Prostředí velmi naivních osobních stránek, sebe prezentace, teenagerského nadšení a hudebního fanouškovství, gifů a 5 vteřinových smyček hudebních podkladů, lze pod povrchem vnímat jako dystopii každodennosti, kých, virů, spamu, nevěřivosti a kontroly.

Podobné pocity mám také z bakalářského projektu Daniely Ponomarevové. Jejím cílem není nic menšího než vyjít od „lidské smrtelnosti“, tělesnosti a sejetí s hmotou a konfrontovat je se současnou realitou digitálních toků. Samotné objekty konfrontují konzumní estetiku s kartónem a jeho kusy opět spojují šrouby, ale opírají se o (pro mě nejdůležitější element) minuciózní kresby fixem.

Konceptuální strategie a estetická stylizace trosek hypotetického světa po informační implozi funguje ve spojení s prostorem fragmentů, nedostatku pochopení, katastrofického kapitalismu (Kay Heron), farmakologie (Bernard Stiegler), zpětného pohledu do budoucnosti.

Podobná východiska přitom sdílí mnoho současných tvůrců. Z českých autorů Jakub Choma, Richard Nikl a Jan Brož, Matyáš Chochola, z hyperslavných umělců pak Simon Denny a Camille Henrot. Oproti nim ale Daniela Ponomarevová pracuje s nespektakulárním zájmem o spektakl, nemaskulinní jemností, citem pro hrubé i jemné.

Těžko něco kritizovat. Ne snad, že by práce s instalací nemohla být mnohvrstevnatější, orientace v textové části bohatší, nebo tah na hotovou vycizelovanou formu tak uzavřený. Ale to všechno jsou možnosti (skryté v nemožnostech a paradoxech současného světa).

Kromě *Hypnospace Outlaw* musím přemýšlet také o současných stanových městech obložených kartóny v centrech velkých měst USA. V místech, kde se kapitál a chudoba, banalita normálního života a sociální i psychický okraj společnosti dotýkají tak intenzivně, že SUV vozy bussinesmanů odděluje od lidí žijících na chodníku opravdu jen kartón.

So what, paralyzed, the county building controlled us

I bought a Rolex watch, I only wore it once

I bought infinity pools I never swimmmed in

I watched Keem buy four cars in four months

You know the family dynamics on repeat

The insecurities locked down on PC

I bought a .223, nobody peace treat

You won't doo-doo me, I smell TNT

Dave got him a Porsche, so I got me a Porsche

Paid lottery for it, I ain't want it in portions

Poverty was the case

But the money wipin' the tears away

I grieve different

(Everybody grieves different)

(Everybody grieves different)

I grieve different (Huh)

(Kedrick Lamar, United in Grief, 2022)

Otázky, dostihy a sázky samozřejmě zůstávají otevřené. Jak to, že bohatství se dnes dá spojit se zármutkem? Jak a jaké umění dělat v časech krize? O jakou budoucnost se snažit, když nedokážeme smysluplně reorientovat naši současnost? Jak pracovat s životními a globálními problémy v kontinuální umělecké praxi? Studovat dál? Jít do rizika, i ve chvíli kdy dostihy jsou zabrané a bohatí budou bohatnout? Vsadit na jistotu, v situaci kdy naše finanční i symbolická měna prochází obrovskou inflací?

Těžko seskládat papundeklové odpovědi a těžko setrvávat v neproduktivní nejistotě, depresi množství otázek i problémů, nebo deziluzi. Nosnými a pozitivními body pro nyní je vyhraněné tvůrčí a estetické stanovisko, energie budovat sdílený smysluplný svět, i obhájená bakalářská práce.

Otázky k rozpravě:

viz. slovní hodnocení posudku

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

A

Posudek vypracoval(a):

Mgr. et Mgr. Václav Janoščík, Ph.D.

Datum: 31.5. 2022